

Original Research Article

Digital Skills of School Administrators Affecting Academic Administration the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area District Office 2

ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

Pathra kasabai^{1*}, & Phramaha Thamrong Thitapuño²

ภัทรา คำสบาย^{1*}, & พระมหาธำรงค์ ฐิตปุณโญ²

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author: *

1. Pathra kasabai*

ภัทรา คำสบาย

Faculty of Education Mahamakut Buddhist
University, Thailand.

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Email: pkasaba@gmail.com

2. Phramaha Thamrong Thitapuño

พระมหาธำรงค์ ฐิตปุณโญ

Faculty of Education Mahamakut Buddhist
University, Thailand.

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Email: rongsamathi@hotmail.com

คำสำคัญ :

ทักษะดิจิทัล, การบริหารงานวิชาการ, ผู้บริหาร
สถานศึกษา

Keywords:

Digital Skills, Academic Administration,
School Administrators

Article history:

Received: 29/05/2026

Revised: 30/06/2026

Accepted: 20/07/2026

Available online: 29/08/2026

How to Cite:

kasabai, P. & Thitapuño, P. (2026). Digital Skills of School Administrators Affecting Academic Administration the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area District Office 2. *Journal Dhamma for Life*, 32(4), 442-459.

ABSTRACT

This study aimed to: (1) examine the level of digital skills of school administrators; (2) examine the level of academic administration; and (3) analyze the digital skills of school administrators that affect academic administration in schools under the jurisdiction of the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2. The sample consisted of 92 schools, with four respondents from each school: one school director, one head of academic administration, and two teachers, for a total of 368 respondents. The research instrument was a five-point Likert-scale questionnaire consisting of general information, 10 aspects of school administrators' digital skills, and 7 aspects of academic administration. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis.

The findings revealed that the overall level of school administrators' digital skills was high ($\bar{x}$ = 4.46, S.D.=0.29). Among the dimensions, practical experience and application and digital technology proficiency received the highest mean scores, whereas collaboration and teamwork received the lowest. The overall level of academic administration was also high ($\bar{x}$ = 4.42, S.D.=0.26), with curriculum and learning process development receiving the highest mean score and student records, measurement, and evaluation receiving the lowest. Furthermore, five dimensions of digital skills effective communication, digital technology proficiency, digital leadership and management, information and data management, and digital safety and ethics significantly

predicted academic administration at the .01 level. These five predictors jointly explained 60.90% of the variance in academic administration ($R^2=.609$, Adjusted $R^2=.603$, $S.E.=.166$). The findings indicate that strengthening school administrators' digital skills, particularly in communication, technology use, data management, digital leadership, and digital safety and ethics, is essential for enhancing the effectiveness of academic administration and supporting school development in the digital era.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการ และ 3) วิเคราะห์ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนจำนวน 92 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอน 2 คน รวมทั้งสิ้น 368 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งเป็นข้อมูลทั่วไป ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 10 ด้าน และการบริหารงานวิชาการ 7 ด้าน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.46, S.D.=0.29$) โดยด้านประสบการณ์และการประยุกต์ใช้จริง และด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยสูง ขณะที่ด้านการทำงานร่วมกันและความร่วมมือมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ส่วนการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42, S.D.=0.26$) โดยด้านการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และด้านการจัดทำทะเบียนและวัดผล-ประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด นอกจากนี้ ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 5 ด้าน ได้แก่ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การเป็นผู้นำและบริหารจัดการในยุคดิจิทัล ทักษะการจัดการสารสนเทศและข้อมูล และความปลอดภัยและจริยธรรมดิจิทัล สามารถร่วมกันทำนายการบริหารงานวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ $R^2=.609$ และ Adjusted $R^2=.603$ แสดงว่าทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสามารถอธิบายความแปรปรวนของการบริหารงานวิชาการได้ร้อยละ 60.90 ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะดิจิทัลของผู้บริหาร โดยเฉพาะทักษะด้านการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การจัดการข้อมูล ภาวะผู้นำดิจิทัล และความปลอดภัยทางดิจิทัล เป็นกลไกสำคัญในการเสริมประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัลส่งผลต่อการดำเนินชีวิต การทำงาน และระบบการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับปรุงแบบการบริหารจัดการให้สามารถตอบสนองต่อบริบทของสังคมดิจิทัล โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางการบริหารงานวิชาการ การใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ และการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ดังนั้น ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารจึงมิได้จำกัดอยู่เพียงความสามารถในการใช้เครื่องมือดิจิทัล แต่ครอบคลุมถึงความสามารถในการเข้าถึง วิเคราะห์ ประเมิน ประยุกต์ใช้ข้อมูล การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2562; UNESCO, 2022)

ในประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแผนปฏิบัติการดิจิทัลเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2563–2565 โดยมุ่งพัฒนาครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะด้านดิจิทัล รวมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานในระดับสถานศึกษายังคงเผชิญข้อจำกัด โดยเฉพาะความแตกต่างด้านความรู้ ความสามารถ และความพร้อมทางดิจิทัลของผู้บริหาร ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ทั้งด้านการวางแผน การนิเทศติดตาม การจัดการข้อมูลสารสนเทศ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้

จากการทบทวนเอกสารพบว่า งานศึกษาที่ผ่านมาให้ความสำคัญกับทักษะดิจิทัลและภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษา แต่ยังมีในการอธิบายเชิงประจักษ์ว่า ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารมีความสัมพันธ์หรือส่งผลการบริหารงานวิชาการในบริบทของโรงเรียนประถมศึกษาอย่างไร โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาความแตกต่างของบริบทและความพร้อมของสถานศึกษาในระดับพื้นที่ นอกจากนี้ ยังขาดข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สามารถใช้ระบุองค์ประกอบของทักษะดิจิทัลที่มีความสำคัญต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน

ด้วยเหตุนี้ การศึกษาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จึงมีความสำคัญทั้งในเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติ ผลการศึกษาจะช่วยเติมเต็มช่องว่างด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับบทบาทของทักษะดิจิทัลต่อการบริหารงานวิชาการในบริบทโรงเรียนประถมศึกษา และสามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับกำหนดแนวทางพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร การวางแผนพัฒนาสถานศึกษา และการกำหนดนโยบายเพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัลส่งผลต่อโครงสร้าง กระบวนการบริหาร และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีได้ทำหน้าที่เพียงบริหารจัดการทรัพยากรและบุคลากรเท่านั้น แต่ยังมีบทบาทสำคัญในการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล สร้างเงื่อนไขที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยี ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะของครู และใช้ข้อมูลสารสนเทศประกอบการตัดสินใจเชิงบริหาร แนวคิดของ (Anderson and Dexter, 2005) ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาวะผู้นำดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษา ขณะที่ (Sheninger, 2019) เสนอว่า ผู้นำสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องสามารถขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ ใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน ตลอดจนใช้ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ นอกจากนี้ มาตรฐาน International Society for Technology in Education (ISTE, 2018) ให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้นำทางการศึกษาด้านการสร้างวิสัยทัศน์ การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ การส่งเสริมความเป็นพลเมืองดิจิทัล การสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพ และการใช้ระบบดิจิทัลเพื่อยกระดับผลลัพธ์ทางการศึกษา เมื่อพิจารณาพร้อมกับแนวคิดและงานวิจัยของ (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2562) และเจนจิรา แสนชัย (2563) สามารถสังเคราะห์ได้ว่า ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาครอบคลุมทั้งความสามารถด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการบริหาร ความสามารถในการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน การใช้ข้อมูลสารสนเทศ การส่งเสริมนวัตกรรม ตลอดจนการกำกับการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและมีความรับผิดชอบ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาออกเป็น 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ภาวะผู้นำดิจิทัล (2) ความรู้และสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (3) การสื่อสารและการทำงานร่วมกันด้วยดิจิทัล (4) การใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ (5) การสร้างนวัตกรรมและการบริหารการเปลี่ยนแปลง และ (6) จริยธรรม ความปลอดภัย และพลเมืองดิจิทัล

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพการจัดการเรียนรู้และผลลัพธ์ทางการศึกษา (อุทัย บุญประเสริฐ, 2561) อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการครอบคลุมการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การนิเทศ และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในบริบทของการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบการศึกษาดิจิทัล การบริหารงานวิชาการมีได้จำกัดอยู่เฉพาะกระบวนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน แต่ยังครอบคลุมการนำเทคโนโลยีดิจิทัล สื่อ นวัตกรรม และข้อมูลสารสนเทศมาใช้เพื่อสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การประเมินผล และการพัฒนาวิชาชีพครู (กิตติภูมิ นามวงศ์, 2565) และ (วราภรณ์ อินทร์แก้ว, 2564) สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการ

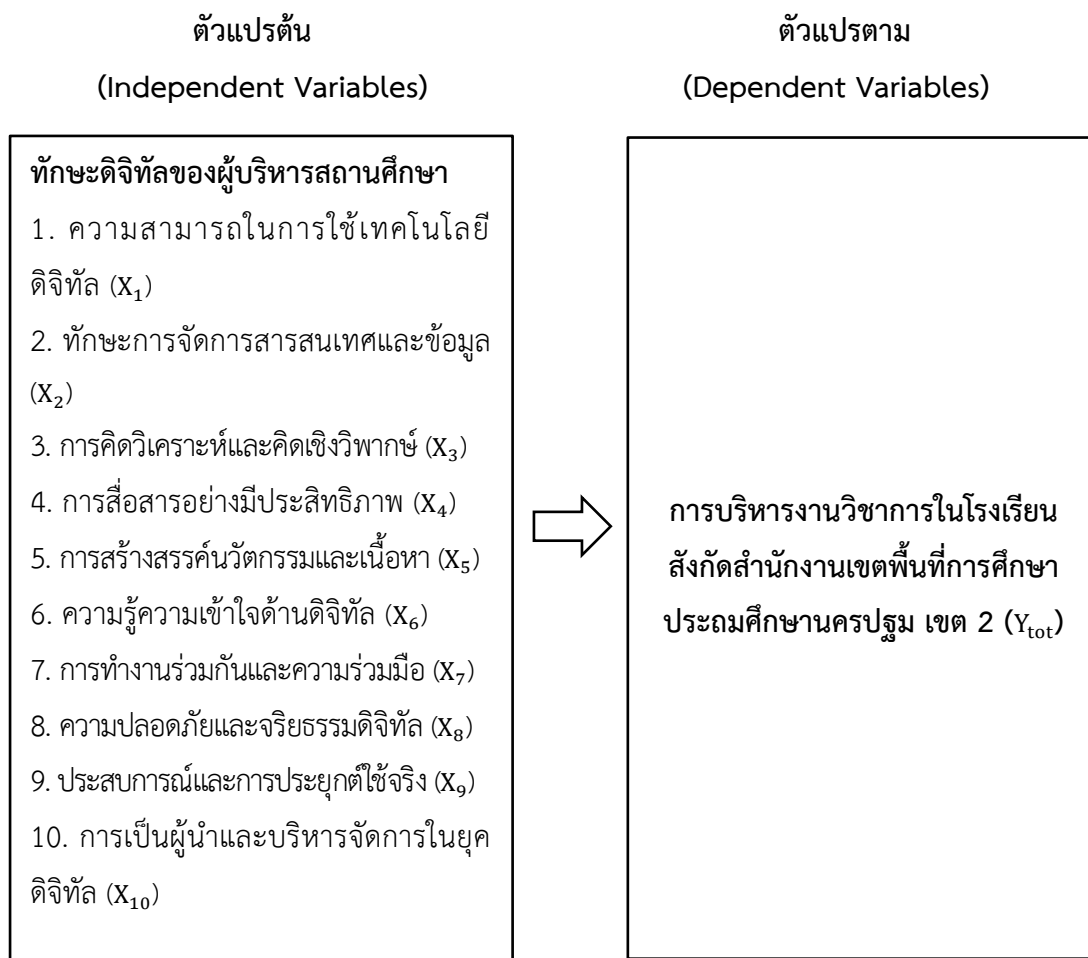

ประยุกต์ใช้แนวคิดดิจิทัลกับการบริหารงานวิชาการในบริบทสถานศึกษาร่วมสมัย นอกจากนี้ (Hargreaves & Fullan 2012) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทุนทางวิชาชีพของครู ซึ่งเป็นกลไกสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้บริหารที่สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาครู และการทำงานร่วมกันทางวิชาชีพ ย่อมมีศักยภาพในการยกระดับกระบวนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจากการสังเคราะห์แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยกำหนดการบริหารงานวิชาการเป็นการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ โดยครอบคลุมด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การนิเทศทางวิชาการ และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ทั้งนี้ รายละเอียดขององค์ประกอบจะได้รับการตรวจสอบและยืนยันจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องก่อนพัฒนาเครื่องมือวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการ

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในสถานศึกษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารในการกำหนดทิศทาง สร้างวัฒนธรรมองค์กร สนับสนุนครู ใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ และบริหารการเปลี่ยนแปลง (Anderson & Dexter, 2005) แสดงให้เห็นบทบาทของภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้ในโรงเรียน ขณะที่ (Sheninger, 2019) เน้นว่าผู้นำดิจิทัลต้องสามารถเชื่อมโยงเทคโนโลยีกับการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบและการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาในมิติของการบริหารงานวิชาการ ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสามารถสนับสนุนการเข้าถึงและใช้ข้อมูลสารสนเทศ การออกแบบและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการใช้สื่อและนวัตกรรม การสื่อสารระหว่างครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ตลอดจนการพัฒนาวิชาชีพของครู ดังนั้น จึงมีเหตุผลเชิงทฤษฎีที่จะคาดการณ์ว่าระดับทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงกำหนดให้ “ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา” เป็นตัวแปรต้น และ “การบริหารงานวิชาการ” เป็นตัวแปรตาม เพื่อศึกษาว่าทักษะดิจิทัลในแต่ละองค์ประกอบสามารถอธิบายหรือพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนได้ในระดับใด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2
3. เพื่อศึกษาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

ระเบียบวิธีการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 120 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำนวน 92 โรงเรียน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan ซึ่งสอดคล้องกับขนาดประชากร 120 โรงเรียน ทั้งนี้ การกำหนดจำนวนโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอใช้วิธีการจัดสรรตามสัดส่วนของประชากร (proportional allocation) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีสัดส่วนที่เหมาะสมและเป็นตัวแทนของประชากรในแต่ละพื้นที่

ผู้ให้ข้อมูล (informants) จากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างแต่ละแห่ง ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน (2) หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ จำนวน 1 คน และ (3) ครูผู้สอน จำนวน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน และมีผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 368 คน

ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่มตัวอย่าง (sampling unit) และใช้บุคลากรทางการศึกษาที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการเป็นผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับครอบคลุมทั้งมุมมองด้านการบริหารและการปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 5 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ (Forced Choice) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุการทำงาน และตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 2 ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา (10 ด้าน) ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล จัดการสารสนเทศ คิดวิเคราะห์ สื่อสาร สร้างนวัตกรรม ความเข้าใจดิจิทัล การทำงานร่วมกัน ความปลอดภัย/จริยธรรม ประสิทธิภาพประยุกต์ใช้ และความเป็นผู้นำยุคดิจิทัล

ตอนที่ 3 การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน (7 ด้าน) ได้แก่ พัฒนาหลักสูตร ทะเบียน/วัดผล บริหารกลุ่มสาระ/กิจกรรม ส่งเสริมคุณภาพการศึกษา พัฒนาสื่อ นวัตกรรม พัฒนาห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้ และการสร้างเครือข่ายพัฒนาหลักสูตร

หมายเหตุ แบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (5-point Rating Scale) ตามแนวคิดของ Likert

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัยผ่านประธานสาขาวิชาการบริหารการศึกษา เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการตอบแบบสอบถามจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการทำวิจัย

3. นำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อทำการวิเคราะห์ค่าทางสถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลและเกณฑ์การแปลความหมาย

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ผู้ให้ข้อมูลเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยการแยกการวิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะของเครื่องมือในการวิจัยเมื่อได้รับข้อมูลกลับคืนมาโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดมารวบรวมเพื่อคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ แล้วจัดระเบียบข้อมูล
2. ลงรหัสในแบบสอบถามและทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อคำนวณค่าทางสถิติ
3. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)
4. วิเคราะห์ระดับทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
5. ดำเนินการทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยเลือกใช้สถิติอนุมาน (inferential statistics) ให้สอดคล้องกับลักษณะของตัวแปร ระดับการวัดข้อมูล และวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดย [ระบุสถิติที่ใช้จริง เช่น สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient) และ/หรือการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis)] และกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

เกณฑ์การแปลความหมาย

สำหรับข้อคำถามที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับตามช่วงคะแนน ดังนี้

4.51–5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

3.51–4.50 หมายถึง ระดับมาก

2.51–3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

1.51–2.50 หมายถึง ระดับน้อย

1.00–1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ทั้งนี้ การกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายดังกล่าวใช้สำหรับการตีความระดับทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนตามตัวแปรที่ศึกษา

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	82	22.30
หญิง	286	77.70
รวม	368	100
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	75	20.40
30 – 39 ปี	183	49.70
40 – 49 ปี	92	25.00
50 ปีขึ้นไป	18	4.90
รวม	368	100
ระดับการศึกษา		
ระดับปริญญาตรี	262	71.20
ระดับปริญญาโท	99	26.90
ระดับปริญญาเอก	7	1.90
รวม	368	100
อายุการทำงาน		

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ปี	2	0.54
1 – 5 ปี	162	44.02
6 – 10 ปี	98	26.63
11 – 15 ปี	86	23.37
มากกว่า 15 ปี	20	5.44
รวม	368	100
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน		
ผู้อำนวยการสถานศึกษา	92	25
หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ	92	25
ครูผู้สอน	184	50
รวม	368	100

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 77.70 มีอายุอยู่ในช่วง 30–39 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.70 ในด้านระดับการศึกษา ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 71.20 สำหรับอายุการทำงาน พบว่าส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานอยู่ในช่วง 1–5 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.02 และเมื่อพิจารณาตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามครึ่งหนึ่งเป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการใน สัดส่วนที่เท่ากัน คือร้อยละ 25.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับภาวะผู้นำ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	4.49	0.37	มาก
ด้านทักษะการจัดการสารสนเทศและข้อมูล	4.43	0.37	มาก
ด้านการคิดวิเคราะห์และคิดเชิงวิพากษ์	4.45	0.31	มาก
ด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ	4.49	0.38	มาก
ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมและเนื้อหา	4.47	0.35	มาก
ด้านความรู้ความเข้าใจด้านดิจิทัล	4.48	0.34	มาก
ด้านการทำงานร่วมกันและความร่วมมือ	4.37	0.43	มาก

ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับภาวะผู้นำ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
ด้านความปลอดภัยและจริยธรรมดิจิทัล	4.47	0.41	มาก
ด้านประสบการณ์และการประยุกต์ใช้จริง	4.49	0.35	มาก
ด้านการเป็นผู้นำและบริหารจัดการในยุคดิจิทัล	4.44	0.31	มาก
รวม	4.46	0.29	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.46 , S.D. = 0.29) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ ด้านประสบการณ์และการประยุกต์ใช้จริง ($\bar{X}$ = 4.49 , S.D. = 0.35) รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.49 , S.D. = 0.37) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็น ลำดับสุดท้าย คือ ด้านการทำงานร่วมกันและความร่วมมือ ($\bar{X}$ = 4.37 , S.D. = 0.43)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน	ระดับภาวะผู้นำ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
ด้านการพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้	4.47	0.32	มาก
ด้านการจัดทำทะเบียนและวัดผล-ประเมินผล	4.38	0.33	มาก
ด้านการบริหารกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน	4.42	0.27	มาก
ด้านการส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษา	4.40	0.33	มาก
ด้านการส่งเสริมพัฒนาสื่อนวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา	4.39	0.25	มาก
ด้านการพัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้	4.43	0.48	มาก
ด้านการสร้างเครือข่ายพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.45	0.55	มาก
รวม	4.42	0.26	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.42, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = 0.32) รองลงมา คือ ด้านการสร้างเครือข่ายพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.45, S.D. = 0.55) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ ด้านการจัดทำทะเบียนและวัดผล-ประเมินผล ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = 0.33)

อภิปรายผล

ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนว่าผู้บริหารมีความจำเป็นต้องบูรณาการ เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับการบริหารจัดการ การสื่อสาร การจัดการสารสนเทศ และการสนับสนุนการปฏิบัติงาน ของบุคลากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและการตัดสินใจบนฐานข้อมูล สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการดิจิทัล เพื่อการศึกษาของ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) ที่มุ่งพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครู ผู้บริหาร และบุคลากร ทางการศึกษา ตลอดจนส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศในการบริหารจัดการ ทั้งยังสอดคล้องกับ (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2562) (ชนกฤต จักรสุวรรณ, 2564) และ (ศิริพร อ่อนหวาน, 2564) ที่เน้นความสำคัญ ของทักษะดิจิทัลและความสามารถในการปรับตัวของผู้บริหารภายใต้บริบทการศึกษาที่เปลี่ยนแปลง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านประสบการณ์และการประยุกต์ใช้จริงมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารได้พัฒนาทักษะผ่านการปฏิบัติงานและการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สามารถ เชื่อมโยงความรู้ด้านเทคโนโลยีกับบริบทของสถานศึกษาและเลือกใช้เครื่องมือได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ (Anderson & Dexter, 2005) ที่ชี้ถึงบทบาทของภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีต่อการนำเทคโนโลยีไปใช้ใน สถานศึกษา และบุญชู ใจใส (2561) ที่สะท้อนบทบาทผู้บริหารในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงสู่การปฏิบัติ ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยรองลงมา แสดงว่าผู้บริหารสามารถใช้โปรแกรม ระบบ ออนไลน์ และเครื่องมือดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการสื่อสาร การจัดการข้อมูล การติดตามงาน และการประสานงาน ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ (ชนกฤต จักรสุวรรณ, 2564) อย่างไรก็ตาม ด้านการทำงานร่วมกันและความ ร่วมมือมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด สะท้อนว่าการใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างระบบการทำงานร่วมกันขององค์กรยังเป็นประเด็น ที่ควรพัฒนา เนื่องจากต้องอาศัยทั้งทักษะการสื่อสาร การประสานงาน การสร้างความเข้าใจร่วมกัน และ วัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สอดคล้องกับ (วราภรณ์ อินทร์แก้ว, 2564) และ (เสกสิทธิ์ สนสมบัติ และคณะ, 2566) ดังนั้น สถานศึกษาควรพัฒนาทักษะดิจิทัลจากระดับบุคคลสู่ระดับองค์กร โดยส่งเสริมชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ การใช้ระบบสารสนเทศร่วมกัน และเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการทั้งภายในและภายนอก

สถานศึกษา เพื่อยกระดับการใช้เทคโนโลยีจากการปฏิบัติงานเฉพาะบุคคลไปสู่การสร้างระบบบริหารจัดการและวัฒนธรรมองค์กรที่ขับเคลื่อนด้วยดิจิทัลอย่างยั่งยืน

การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่างานวิชาการยังเป็นการกิจหลักที่ผู้บริหารให้ความสำคัญ เนื่องจากมีความสัมพันธ์โดยตรงกับคุณภาพผู้เรียน ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการพัฒนาครู สอดคล้องกับ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2561) ที่เน้นให้งานวิชาการและการจัดการเรียนการสอนเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษา รวมทั้งสอดคล้องกับ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) และ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) ที่ให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและสนับสนุนการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูล เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเนื่องมาจากเป็นองค์ประกอบที่เชื่อมโยงโดยตรงกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารจึงให้ความสำคัญกับการปรับปรุงหลักสูตร การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ และการสนับสนุนครูให้สามารถออกแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2561) และ (วิจารณ์ พานิช, 2564) ที่เน้นการพัฒนาหลักสูตรและนวัตกรรมการเรียนรู้ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี ทั้งนี้ การใช้เทคโนโลยีควรมุ่งตอบสนองวัตถุประสงค์การเรียนรู้และใช้ข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ มากกว่าการใช้เทคโนโลยีเพียงเพื่อความทันสมัย ด้านการสร้างเครือข่ายพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยรองลงมา สะท้อนถึงความตระหนักของผู้บริหารต่อความสำคัญของการมีส่วนร่วมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู ผู้บริหาร สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับ (ปิยพร ก้องเสียง, 2565) ที่ชี้ให้เห็นบทบาทของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม การพัฒนาเครือข่ายควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และพัฒนาวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา ส่วนด้านการจัดทำทะเบียนและการวัดผล-ประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อาจเนื่องมาจากเป็นงานที่ต้องอาศัยความถูกต้อง ความเป็นปัจจุบัน และการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด สะท้อนว่าแม้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานตามภารกิจได้ แต่ยังมีโอกาสพัฒนาในด้านการนำข้อมูลผลการเรียนและผลการประเมินมาใช้เชิงวิเคราะห์ ผู้บริหารจึงควรส่งเสริมระบบสารสนเทศและสมรรถนะของครูในการใช้ข้อมูลเพื่อวางแผน ติดตาม และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ อันจะนำไปสู่การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพและมุ่งผลลัพธ์ด้านคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม

ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่า ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ด้าน ได้แก่ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ความปลอดภัยและจริยธรรมดิจิทัล ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะการจัดการสารสนเทศและข้อมูล และการเป็นผู้นำและบริหารจัดการในยุคดิจิทัล สะท้อนว่า ทักษะดิจิทัลที่มีบทบาทต่อการบริหารงานวิชาการไม่ได้จำกัดเพียงความสามารถในการใช้เครื่องมือดิจิทัล แต่ครอบคลุมการสื่อสาร การจัดการข้อมูล การใช้เทคโนโลยีอย่างรับผิดชอบ และการนำองค์กรให้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเป็นระบบ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพมีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ เนื่องจากต้องอาศัยการประสานงานระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารที่สามารถใช้ช่องทางดิจิทัลในการถ่ายทอดนโยบาย ติดตามงาน และประสานการแก้ไขปัญหา ย่อมช่วยให้การดำเนินงานมีความรวดเร็วและต่อเนื่อง สอดคล้องกับ (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2562) และ (วราภรณ์ อินทร์แก้ว, 2564) ที่ให้ความสำคัญกับทักษะผู้นำและภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในบริบทการศึกษาแห่งศตวรรษที่ 21 ด้านความปลอดภัยและจริยธรรมดิจิทัลมีความสำคัญเนื่องจากสถานศึกษาต้องบริหารข้อมูลของนักเรียน ครู และบุคลากร ผู้บริหารจึงต้องตระหนักถึงการรักษาความลับ ความถูกต้องของข้อมูล และความรับผิดชอบต่อการใช้เทคโนโลยี ผลดังกล่าวสอดคล้องกับ (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง, 2561) ที่เน้นการใช้เทคโนโลยีอย่างรับผิดชอบและเหมาะสมตามหลักความเป็นพลเมืองดิจิทัล ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยสนับสนุนการวางแผน การสื่อสาร การติดตามงาน และการจัดการข้อมูล ทำให้การบริหารมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับ (ศิริพร อ่อนหวาน, 2564) (ธนฤต จักรสุวรรณ, 2564) และแนวทางของ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) ที่มุ่งพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนการศึกษาในยุคดิจิทัล ขณะเดียวกัน ทักษะการจัดการสารสนเทศและข้อมูลมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะงานวิชาการเกี่ยวข้องกับข้อมูลผลสัมฤทธิ์ การมาเรียน การประเมิน และผลการดำเนินงาน ผู้บริหารจึงต้องสามารถรวบรวม ตรวจสอบ วิเคราะห์ และใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ อันนำไปสู่การบริหารที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์และติดตามผลได้อย่างเป็นระบบ ส่วนการเป็นผู้นำและบริหารจัดการในยุคดิจิทัลมีบทบาทในการกำหนดวิสัยทัศน์ จัดสรรทรัพยากร สนับสนุนบุคลากร และบริหารการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับ (Anderson & Dexter, 2005) รวมทั้ง (เจนจิรา แสนชัย, 2563) และ (เสกสิทธิ์ สนสมบัติ และคณะ, 2566) ที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีต่อการขับเคลื่อนสถานศึกษา ในทางตรงกันข้าม การคิดวิเคราะห์และคิดเชิงวิพากษ์ การสร้างสรรค์นวัตกรรมและเนื้อหา ความรู้ความเข้าใจด้านดิจิทัล การทำงานร่วมกันและความร่วมมือ และประสบการณ์และการประยุกต์ใช้จริง ไม่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ ไม่ได้หมายความว่าทักษะดังกล่าวไม่มีความสำคัญ แต่เมื่อพิจารณาร่วมกับตัวแปรอื่นในสมการถดถอยแล้ว ไม่สามารถอธิบายความแปรปรวนของการบริหารงานวิชาการเพิ่มเติมได้อย่างมีนัยสำคัญ อาจเนื่องจากทักษะการคิดวิเคราะห์และความรู้ดิจิทัลถูกนำไปใช้ร่วมกับการจัดการข้อมูลและการตัดสินใจอยู่

แล้ว ขณะที่นวัตกรรมและประสบการณ์อาจต้องอาศัยเวลาและเงื่อนไขสนับสนุนจึงจะเกิดผลโดยตรง ส่วนการทำงานร่วมกันอาจส่งผลผ่านกลไกด้านการสื่อสารและภาวะผู้นำมากกว่าการส่งผลโดยตรง

โดยสรุป ผลการวิจัยชี้ว่า ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารที่มีบทบาทต่อการบริหารงานวิชาการคือความสามารถในการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับกระบวนการบริหาร โดยเฉพาะการสื่อสาร การจัดการข้อมูล การใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัยและมีจริยธรรม และการนำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาการศึกษาดิจิทัลที่มุ่งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและส่งเสริมการตัดสินใจบนฐานข้อมูล

สรุป

การศึกษานี้มุ่งศึกษาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการ และอิทธิพลของทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน สะท้อนให้เห็นถึงความพร้อมของผู้บริหารในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม ทักษะด้านการทำงานร่วมกันและความร่วมมือมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าองค์ประกอบอื่น จึงเป็นประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนา โดยเฉพาะความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยมีจุดเด่นด้านการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ขณะที่งานทะเบียนและการวัดผลและประเมินผล การนิเทศ การวิจัยในชั้นเรียน การประกันคุณภาพ และการใช้สื่อและนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ยังเป็นประเด็นที่ควรได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง ผลการศึกษาที่สำคัญคือ ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยองค์ประกอบด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ภาวะผู้นำและการบริหารจัดการในยุคดิจิทัล และการจัดการสารสนเทศและข้อมูล สามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานวิชาการได้ร้อยละ 60.90 ตามสมการพยากรณ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ข้อค้นพบดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลมิได้ขึ้นอยู่กับความสามารถด้านเทคนิคเพียงอย่างเดียว แต่เป็นผลจากความสามารถของผู้บริหารในการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการสื่อสาร การจัดการข้อมูล การตัดสินใจ และภาวะผู้นำ ผลการศึกษาจึงมีคุณูปการเชิงวิชาการในการเสนอแนวคิด “สมรรถนะดิจิทัลเชิงบูรณาการ” ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสามารถใช้เป็นกรอบในการพัฒนาผู้บริหารและระบบบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล นอกจากนี้ ผลการศึกษายังเป็นฐานเชิงประจักษ์สำหรับการกำหนดแนวทางพัฒนาสถานศึกษา โดยมุ่งใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ การใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ และการยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรพัฒนาทักษะดิจิทัลอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งมีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการสูง พร้อมส่งเสริมการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลในการสื่อสาร การบริหารหลักสูตร และการนิเทศการสอน เพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรได้รับการส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) บนแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี และควรคำนึงถึงความปลอดภัยและจริยธรรมในการใช้ข้อมูลตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA)
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำผลการวิจัยไปใช้วางแผนพัฒนาบุคลากร โดยเน้นทักษะดิจิทัลที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ พร้อมสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลและระบบฐานข้อมูลที่ทันสมัย เพื่อลดภาระงานเอกสารและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมทักษะดิจิทัลของผู้บริหารในระดับนโยบาย โดยบูรณาการทักษะดังกล่าวเข้ากับการประเมินสมรรถนะผู้บริหาร และสนับสนุนการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อประกอบการตัดสินใจ และพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเชิงเปรียบเทียบทักษะดิจิทัลของผู้บริหารในบริบทที่แตกต่างกัน เช่น ขนาดสถานศึกษา และพื้นที่เมืองกับชนบท เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่ครอบคลุมยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาตัวแปรเชิงเหตุเพิ่มเติม เช่น ภาวะผู้นำนวัตกรรม วัฒนธรรมองค์กรดิจิทัล และแรงจูงใจด้านเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาโมเดลที่สามารถอธิบายการบริหารงานวิชาการได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
3. ควรใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยศึกษาผู้บริหารที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกหรือกรณีศึกษา เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาทักษะดิจิทัลที่น่าไปใช้ได้จริง
4. ควรศึกษาผลของทักษะดิจิทัลของผู้บริหารต่อผลลัพธ์ของผู้เรียนโดยตรง เช่น ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อยืนยันประสิทธิผลของภาวะผู้นำดิจิทัลต่อคุณภาพการศึกษา

5. ควรดำเนินการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) เพื่อสร้างและทดลองใช้รูปแบบหรือโปรแกรมพัฒนาทักษะดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และประเมินประสิทธิผลก่อนขยายผลในระดับเขตพื้นที่หรือระดับประเทศ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). แผนปฏิบัติการดิจิทัลเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2563–2565. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กิตติภูมิ นามวงศ์. (2565). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการดิจิทัลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- เจนจิรา แสนชัย. (2563). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 16(2), 115–126.
- ธนกฤต จักรสุวรรณ. (2564). ทักษะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษายุคศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 23(4), 89–102.
- นิสดารค์ เวชยานนท์. (2563). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล (HRM อินทรีย์ 4.0) (พิมพ์ครั้งที่ 3). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- บุญชู ใจใส. (2561). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- บุญชู ใจใส. (ม.ป.ป.). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อทักษะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปิยพร ก้องเสียง. (2565). การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2562). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา, 2(3), 45–58.
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง. (2561). คู่มือพลเมืองดิจิทัล. สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.
- วราภรณ์ อินทร์แก้ว. (2564). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ยุควิถีใหม่ (New Normal) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

- วิจารณ์ พานิช. (2564). นวัตกรรมการศึกษาในยุคดิจิทัล. มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- ศิริพร อ่อนหวาน. (2564). ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ.
- เสกสิทธิ์ สอนสมบัติ, ญัฐวรรณ พุ่มดียิ่ง, และพิชญภา ยืนยาว. (2566). ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบทบาทครูยุคดิจิทัลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ, 54–63.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). เทคโนโลยีกับการศึกษา (การบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0). สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2561). การบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 6). เอส.พี.เอ็น. การพิมพ์.
- Anderson, R. E., & Dexter, S. (2005). School technology leadership: An empirical investigation of prevalence and effect. *Educational Administration Quarterly*, 41(1), 49–82. <https://doi.org/10.1177/0013161X04269517>
- Hargreaves, A., & Fullan, M. (2012). *Professional capital: Transforming teaching in every school*. Teachers College Press.
- International Society for Technology in Education [ISTE]. (2018). *ISTE standards for education leaders*. ISTE. <https://www.iste.org/standards/iste-standards-for-education-leaders>
- Sheninger, E. (2019). *Digital leadership: Changing paradigms for changing times* (2nd ed.). Corwin.
- UNESCO. (2023). *Global education monitoring report 2023: Technology in education—A tool on whose terms?* UNESCO.